

BOUWMEESTERS VAN OOSTENDE-BELLE-EPOQUE. XVI. CHARLES DE WULF.

Brugs architect (1865-1904), leerling van L. DE LA CENSERIE en van F. LAUREYS. Prix de Rome in 1887 - Stadsarchitect te Brugge- Restaurator van talrijke historische gebouwen te Brugge, o.a. de Onze-Lieve-Vrouwkerk - Schrijver van enkele theoretische tractaten, o.a. "A propos d'esthétique des Villes" (1903).

DE WULF, vroeggestorven en in zijn tijd zeer geroemd, werd destijds goed bestuurd door H. ROMMEL, die een monografie aan hem wijdde: H. ROMMEL, M. Charles De Wulf, in Annales de la Société d'Emulation de Bruges, LIV, 1904, p. 350-415.

In deel I van het Nationaal Biografisch Woordenboek verscheen over hem een korte nota van de hand van L. DEVLIEGHER (kol. 971-972).

DE WULF stond in voor de plannen van twee voorname bouwwerken te Oostende, nl. het Zeevaartcommissariaat en het Postgebouw. Over deze verwezenlijking gaven noch ROMMEL noch DEVLIEGHER enige bijzonderheden.

- Het ZEEVAARTCOMMISSARIAAT, gekend als de "Pilotage" (Hoek Zuidstraat-Vindictive-
laan) (Oiof 17, 20, 26, 27, 31).

Gebouwd in de jaren 1898-1899 door de aannemers Gebr. DEMEYER uit Gent, dit in opdracht van het Ministerie van Spoorwegen, Post, Telegrafie en Marine. De stijl is neo-Vlaamse Renaissance.

Voor het basement werd écaussine gebruikt, voor de gevel morley en Boomse baksteen. In dit zeer pittoreske bouwwerk waren drie diensten ondergebracht, elk met een eigen ingang : de Loodsdiensten (Vindictivelaan), het Zeevaartcommissariaat (Hoek Vindictivelaan-Zuidstraat ; met een monumentale ingang waarboven een balkon) en de Zeevaartschool (Zuidstraat). De dakpartij werd verlevendigd door tal van trapegeveltjes, schouwen en dakkapellen. Destijds verrees een 35m hoge toren op de kruising van de assen Zuidstraat en Vindictivelaan, achter het gedeelte Zeevaartcommissariaat. Op alle oude prentkaarten is deze toren heel duidelijk te zien. Ze diende als station voor meteorologische en astronomische waarnemingen ten behoeve van de Zeevaartschool. Een kleinere toren, al even elegant, is nog steeds te zien aan de oostzijde van de gevel, kant Vindictivelaan.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog (mei 1940) werd het gebouw zwaar beschadigd : heel het hoekgedeelte werd met de grond gelijk gemaakt. Ook de toren verdween mettertijd en het hoekdeel werd naderhand provisorisch hersteld. Het gebouw, dat als huizing van een jeugdvereniging heeft gediend verdient zéker een beperkte restauratie en zou nog veel diensten kunnen bewijzen. En oogt het daar niet prachtig, dicht bij het station en de dokken, die met de Mercator en het lichtschip een waar openluchtmuseum zijn geworden ?

Iconografie :

- In "La Carillon" van 25 oktober 1896 verscheen een afbeelding van de gevels, kant Vindictivelaan.
- Een van de schilderijen uit de "Biercoo", geschilderd door Octaaf VAN CUYCK (+1956) stelde de "Pilotage" voor (ca. 1920).
- Legio zijn de prentkaarten waarop het Commissariaat te zien is. We noemden reeds deze in Oiof. Vermelden we nog enkele interessante exemplaren :
 - VED. OSTENDE-COMMISSARIAT MARITIME
 - PHOB. 19. COMMISSARIAT MARITIME
PILOTAGE
 - NELS. 310540-15 OOSTENDE ZEECOMMISSARIAAT (Foto Antony, Oostende)
 - Het POSTGEBOUW (Hendrik Serruyslaan-Witte Nonnenstraat) (Oiof 61 & 63)/

HET POSTGEBOUW.

Het zou tot in 1906 duren eer Oostende over een volwaardig postgebouw beschikte. Dat voor een stad die toen al meer dan 40 jaar lang een mondaine zeizoenstad was ! Het werd niet zomaar een postkantoor, maar een royaal paleis in Romeinse barokstijl, mede op aandringen van Leopold II geïnspireerd op de plannen van het Spaanse Paviljoen op de Expo 1900 te Parijs. DE WULF zou de voltooiing van dit meesterwerk niet meer beleven. De plannen kwamen klaar in 1903, en de bouw geschiedde de volgende jaren.

Langs de Hendrik Serruyslaan telde de post zeven traveeën van ongelijke lengte. De hoektravee kant Witte Nonnenstraat bevatte twee hoge ingangsportalen met halfronde bogen, uitgevoerd in bossage. Ze was meteen ook de onderbouw van een torenconstructie. Rechts daarvan een smalle travee, met een kleiner venster waarboven een oeil-de-boeuf, gevolgd door 3 brede traveeën met op het gelijkvloers grote rondboogvensters, dan weer een smalle travee, identiek aan die naast de toren. Op de hoek met de Poststraat tenslotte, een travee met een groot rondboogvenster. Geen symmetrie in deze voorgevel. Naast de toren telde men in de Witte Nonnenstraat nog 6 traveeën. In de Poststraat waren er 7, de hoektravee inbegrepen. De traveeën waren van elkaar gescheiden door ionische zuilen (aan de toren en de 5 middenste traveeën kant Hendrik Serruyslaan) of door pilasters (in de zijstraten). Ze schraagden een verkropte kroonlijst die over de hele lengte van het gebouw doorliep. Daarboven was een veel lagere verdieping met 3 vensters in elke travee (2 voor de 2 smalle traveeën). Op de verkroppingen aan de toren en de voorgevel stonden in totaal 8 beelden opgesteld. Een zeer sierlijke ballustrade bekroonde de gevels aan de straatzijde. Ze was opgesmukt met siervazen allerhande.

In januari 1905 was de constructie van de Post reeds ver gevorderd (Echo d'Ostende, 15 januari 1905). Er stonden toen reeds 2 van de 8 gevelbeelden (2,75m hoog) waarvoor de Roeselaarse beeldhouwer Jules LAGAE de modellen had geleverd. Vier van deze beelden, die ter plaatse door praticiens uit de vooraf geplaatste steen werden gekapt, waren allegoriën op de diverse mensenrassen:

Een squaw, gekleed in Indiaanse mantel, pluimen op het hoofd en pijlen in de hand, verbeeldde het rode ras. Voor het blanke ras stond een Griekse met een beeldje van Pallas Athene bij zich. Het zwarte ras werd verbeeld door een Congolese gekleed in lendendoek en met een schild aan de linkerzijde. In haar rechterhand hield ze dadels en een ivoren slagtang. Het gele ras tenslotte, werd uitgebeeld door een mousmé met een waaiertje en een Japans parfumbrandertje. De beelden op de toren symboliseerden de bloei van handel en industrie dank zij de communicatie- en transportmiddelen : Industrie en Handel (met caduceus en getand wiel), Zeevaart en Visvangst (met bootje en netten), Telefoon en Telegraaf (met luisterhoorn en moreebobijn), Post en Spoorweg (gevleugeld wiel en brieventas).

Het postgebouw kon op 24 juni 1906 ingehuldigd worden. Vernield tijdens de Tweede Wereldoorlog, werd het gebouw in de vroege vijftiger jaren vervangen door wat we er nu kennen. Alleen enkele fragmenten van de gevelbeelden zijn overgebleven.

Iconografie van het oude Postgebouw :

- een schilderij uit de "Biercoo", door Octaaf VAN CUYCK, nu geëxposeerd in het Heemkundig Museum "De Plate".
- natuurlijk weer tal van prentkaarten, zo ondermeer :
 - OSTENDE - LA NOUVELLE POSTEN. 138 (tijdens de constructie)
 - OSTENDE - LA NOUVELLE POSTE B. 5904 (idem)
 - OSTENDE - LE NOUVEL HOTEL DES POSTES. Edit. V.G., 42, av. Midi, Bruxelles 111 (idem)
 - OSTENDE - HOTEL DES POSTES . 2685 BOTS - REYNS. Ostende.

- OSTENDE - LA NOUVELLE POSTE
Edit. V.G. - Bruxelles
- STAR. OSTENDE - LA POSTE 2290
Héliotypie DE GRAEVE, Gand
- OSTENDE - LA POSTE
Dr. TRENKLER C^o, Bruxelles OSD 103
- OSTENDE - VUE PRINCIPALE DE LA POSTE
Edit. V.G., 42, av. Midi, Bruxelles 27.
- ALBERT 72. OSTENDE LA POSTE
OSTEND POST OFFICE
- ALBERT 72. OSTENDE LA POSTE
OOSTENDE DE POST
- M.M.BR. 8. OSTENDE LA POSTE CENTRALE
RUE DES SOEURS BLANCHES
- M.M.BR. 57. OSTENDE LA POSTE
- ALBERT 144. LA POSTE -- OSTEND POST OFFICE
- OSTENDE - NOUVELLE POSTE EN FACE DE L'AVENUE CHARLES JANSSENS
Edit. W.V.S. 183, Boulv. du Hainaut, Brux.
- PHARMACIE DES BAINS J.B. BAERTS, PHARMACIEN...
(gedetailleerd gezicht op het ingangsportaal)
- LA MAISON DE PRODUITS CHIMIQUES L. LECEUVRE
ENTREE MONUMENTALE DE LA NOUVELLE POSTE D'OSTENDE
DEMUENYNCK-RAGONS
- NELS. OSTENDE INTERIEUR DE LA POSTE
(een stemmingsvol gezicht in de luxueuze lokettenhall).

Vermelden we van architect DE WULF nog de "VILLA RENTERIA", gebouwd in de Van Iseghemlaan voor rekening van C. DE POORTERE en de oude WATERTOREN van Middelkerke.

Norbert Hostyn

WAT DE LITERAIRE KRITIEK SCHRIJFT OVER DE OOSTENDSE DICHTER ROGER DEVRIENDT....

Dagblad "HET VOLK" van donderdag 31 augustus 1978 liet op blz. 31, in de rubriek "Poëzie in enkele lijnen", een beschouwing van de bekende Vlaamse criticus Rudolf Van de Perre afdrukken over de debuut-dichtbundel van de Oostendse dichter Roger Devriendt, geboren in 1948. Zijn oordeel, kort genoteerd : "R. Devriendt is er met "De zon staat in de kreeft" (Gent, Yang Poëzie Reeks, 1978, 59 blz.) in geslaagd een vrij afgerond wereldbeeld uit te werken. Ruimte, zon, sterren en maan zijn sleutelwoorden. Zij worden niet aangewend als romantische motieven, wel als magische tekens, die mede het spel van leven en dood bepalen (...) Als Devriendt b.v. zijn geboortestad Oostende oproept, hangt hij van haar - op een ironisch-relatieve wijze - een nachtelijk en herfstelijk beeld op, met de geur van ouderdom, verval en dood (...). "De zon staat in de kreeft" is een ernstige bundel, die - en wie zou dat ten kwade duiden ? - ook zwakkere momenten kent. Devriendt wist niettemin zijn ervaringswereld op een sobere, bijwijlen indringende en suggestieve wijze gestalte te geven. Zijn debuut houdt meer dan een belofte in en laat veel verhoppen". De besproken dichtbundel is nog te koop bij Roger Devriendt, Stuiverstraat, 365, te Oostende voor de prijs van 120 F., te gireren op postrekening 000-0847137-36.

E. Smissaert